

Арх. Слободан Ђорђевић

УТИЦАЈ КОНСТРУКТИВНОГ СКЛОПА НА
ПРИСТУП ОБНОВИ ГРАДИТЕЉСКОГ
СПОМЕНИКА

У процесу пројектовања обнове споменика, било да се ради о потпуној рестаурацији или о делимичној обнови, конструктивни проблеми се јављају у два основна вида, и то обично истовремено. Један од

њих је претежно у области статике, односно теорије конструкције, и јавља се углавном код објеката где се врши обнова већег обима или код целих објеката чији је конструктивни склоп озбиљно поремећен. У таквим случајевима се пројектује и изводи конструкција од нових материјала која растеређује, делимично или потпуно, првобитне конструктивне елементе, односно материјал.

Други вид конструктивних проблема везан је за склоп који је унутрашње својство сваког градитељског споменика. У тој улози конструкција утиче не само на тип основе, функцију и распоред архитектонских простора и маса, већ и на компоновање украсних уметничких делова који прате одређену архитектуру.

Решавање првог задатка, овако како смо га овде дефинисали, по правилу не утиче на опредељење о обиму нити мења методологију којом се долази до одлуке о карактеру и сврси обнове споменика, већ обрнуто, јавља се као техничка мера којом се обезбеђује сигурност и трајност споменика. Разуме се да ова техничка мера, као и свака друга, мора да задовољи неке од битних, минималних услова како би споменичка својства објекта дошла до пуног израза.

Други вид конструктивних особености градитељског споменика јавља се управо као његово споменичко својство, Оно је непосредно везано за архитектонске и ликовне вредности објекта. Познавање и спретност употребе конструктивних система одувек су били од великог, па и пресудног утицаја на укупну вредност архитектуре, па су сумњива конструктивна решења редовно доводила у питање складност читаве архитектонске композиције. Поред тога, поједини конструктивни елементи, било да су коришћени натуралистички или у каквом архикулисаном облику, увек су, као и у модерној архитектури, представљали незаобилазан ликовни инструмент.

Из оваквог разматрања, без намере да се заступа некакав конструктивизам у могућим правцима развоја креативне мисли у заштити, обнови и ревитализацији споменика градитељства, може се извући неколико закључака:

1. Потпуно проучавање развоја архитектуре, подразумевајући и математичко проучавање развоја конструктивних система, од изванредне је користи у исправном схватању међусобних односа и утицаја осталих архитектонских и ликовних елемената градитељског споменика.
2. Конструктивне одлике грађевине представљају равноправна, понекад чак и битна споменичка својства објекта.
3. Могућност употребе мање или више наглашених конструктивних елемената у многим случајевима може бити од помоћи као инструмент којим се подвлаче и хармонично компонују остале архитектонске и ликовне вредности споменика, односно којим се дочарава временска пластичност споменика као једна од његових најбитнијих особина.

